

ΑΠΟΦΑΣΗ 30/2022

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος μέσω τηλεδιάσκεψης την 11-05-2022 και ώρα 10:00, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Κωνσταντίνου Μενουδάκου, και τα αναπληρωματικά μέλη Δημοσθένης Βουγιούκας και Μαρία Ψάλλα ως εισηγήτρια σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Κωνσταντίνου Λαμπρινουδάκη και Γρηγόριου Τσόλια οι οποίοι δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος αν και κλήθηκαν νομίμως εγγράφως. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, ο Γεώργιος Ρουσόπουλος, ειδικός επιστήμονας – ελεγκτής ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών υποθέσεων της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα:

Στην Αρχή υποβλήθηκαν 2 καταγγελίες που αφορούν την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών της εταιρείας Global Greece ΜΕΠΕ¹ με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Συγκεκριμένα:

α) Με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/92/08-01-2019, όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/93/08-01-2019 έγγραφο ο Α υπέβαλε καταγγελία στην Αρχή

¹ Αρ. Γ.Ε.ΜΗ 043340806000

αναφέροντας ότι την ..2019, έλαβε από την καταγγελλόμενη εταιρεία διαφημιστικό μήνυμα για την προώθηση σεμιναρίων της. Ο καταγγέλλων ανέφερε ότι δεν είχε σχέση με την καταγγελλόμενη εταιρεία.

Η Αρχή ενημέρωσε την εταιρεία για την καταγγελία με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/92-1/01-02-2019 έγγραφό της, ενώ η εταιρεία παρείχε τις απόψεις της με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1009/07-02-2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του νόμιμου εκπρόσωπού της. Με αυτό αναφέρει ότι η διεύθυνση αλληλογραφίας του καταγγέλλοντα έχει περιληφθεί στην λίστα αποδεκτών των newsletter της εταιρείας με νόμιμο τρόπο. Συγκεκριμένα, ο νόμιμος εκπρόσωπος είναι «φίλος» στην εφαρμογή κοινωνικής δικτύωσης Linkedin από τις ..2016 με τον καταγγέλλοντα. Για να γίνουν «φίλοι» ακολουθήθηκε η διαδικασία που ορίζει το επαγγελματικό αυτό κοινωνικό δίκτυο και συνεπώς και οι δύο αποδέχθηκαν την πρόσβαση στα ενδιαφέροντα και τα στοιχεία επικοινωνίας τους για λόγους επαγγελματικής δικτύωσης. Η καταγγελλόμενη υποστηρίζει ότι τόσο αυτή όσο και ο καταγγέλλων απευθύνονται στο ίδιο κοινό ελληνικών επιχειρήσεων προσφέροντας συμπληρωματικές υπηρεσίες υποστήριξης και ενδιαφέρονται να ενημερώνονται για τις εξελίξεις στην αγορά και τις προσφερόμενες υπηρεσίες. Τα δύο φυσικά πρόσωπα είναι ακόμα συνδεδεμένα και μάλιστα με το υπόμνημα αναφέρεται ότι μπορεί να ερωτηθεί σχετικά και ο καταγγέλλων. Περαιτέρω, σε όλες τις επικοινωνίες της Global Greece ΜΕΠΕ προς τον καταγγέλλοντα από το 2016 (οι οποίες αναφέρεται ότι ήταν αρκετές) η θεματολογία ήταν αυστηρά επαγγελματική. Υπήρχε εμφανής η δυνατότητα διαγραφής από την λίστα αποδεκτών αλλά ποτέ δεν ελήφθη αίτημα διαγραφής, ενώ αν είχε συμβεί κάτι τέτοιο θα είχε διαγραφεί άμεσα η διεύθυνσή του. Μετά την καταγγελία, προχώρησε σε οριστική διαγραφή της διεύθυνσης και δηλώνεται ότι δεν θα αποσταλεί ποτέ ξανά τίποτε προς αυτήν, ενώ ζητείται συγγνώμη για την όποια ενόχληση. Η Αρχή ενημέρωσε τον καταγγέλλοντα για την εν λόγω απάντηση (με δύο μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), χωρίς να λάβει απάντηση.

β) Με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2874/28-04-2021 έγγραφό του ο Β υπέβαλε καταγγελία στην Αρχή αναφέροντας ότι την ..2021, έλαβε στην διεύθυνση αλληλογραφίας ... διαφημιστικό μήνυμα για την προώθηση πελατολογίων

(καταλόγους δυνητικών πελατών από διεθνείς βάσεις δεδομένων για επιχειρήσεις). Ο καταγγέλλων αναφέρει ότι το μήνυμα διέθετε δυνατότητα έκφρασης αντίρρησης, την οποία και άσκησε.

Η Αρχή ενημέρωσε την εταιρεία για την καταγγελία με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1181/06-05-2021 έγγραφό της, ενώ η εταιρεία παρείχε τις απόψεις της με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3065/10-05-2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του νόμιμου εκπρόσωπού της. Σε αυτό αναφέρει ότι πράγματι έστειλαν το συγκεκριμένο email προς τη διεύθυνση ... , η οποία δεν είναι ατομική αλλά εταιρική. Σύμφωνα με την απάντηση, η εταιρική αυτή διεύθυνση, είχε «προφανώς» χρησιμοποιηθεί από κάποιο άλλο άτομο της εταιρίας Dalnave για επαγγελματική επικοινωνία με την Global Greece αναφέροντας ειδικότερα ότι «πιθανόν παλαιότερα ο κ. Γ». Η καταγγελλόμενη θεωρεί ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν τίθεται θέμα προσωπικών δεδομένων ούτε υπάρχει η δυνατότητα προσδιορισμού του συγκεκριμένου ατόμου που λαμβάνει την επικοινωνία αυτή. Τέλος, αναφέρει ότι δόθηκε η δυνατότητα διαγραφής και μάλιστα η διαγραφή έγινε την ίδια ημέρα με την καταγγελία.

Η Global Greece ΜΕΠΕ κλήθηκε σε ακρόαση με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/691/15-03-2022 έγγραφο της Αρχής. Κατά τη συνεδρίαση παρέστη ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας Χαράλαμπος Φιλαρδαλής, ο οποίος επανέλαβε τα επιχειρήματα τα οποία είχε ήδη εκθέσει με τα προαναφερόμενα έγγραφα, ενώ δήλωσε ότι δεν θα καταθέσει υπόμνημα.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε την εισηγήτρια και τις διευκρινίσεις από το βοηθό εισηγητή, ο οποίος παρέστη χωρίς δικαίωμα ψήφου και αποχώρησε μετά από τη συζήτηση της υποθέσεως και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, κατόπιν διεξοδικής συζητήσεως,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Το ζήτημα, της πραγματοποίησης μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους

διαφημιστικούς σκοπούς, ρυθμίζεται με το άρθρο 11 του ν. 3471/2006 για την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ο οποίος ενσωμάτωσε στην εθνική έννομη τάξη την Οδηγία 2002/58/ΕΚ. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, μία τέτοια επικοινωνία επιτρέπεται μόνο εφόσον ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 3471/2006, τα στοιχεία επαφής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την απευθείας προώθηση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών του προμηθευτή ή για την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών, ακόμη και όταν ο αποδέκτης του μηνύματος δεν έχει δώσει εκ των προτέρων τη συγκατάθεσή του, υπό την προϋπόθεση ότι του παρέχεται κατά τρόπο σαφή και ευδιάκριτο η δυνατότητα να αντιτάσσεται, με εύκολο τρόπο και δωρεάν, στη συλλογή και χρησιμοποίηση των ηλεκτρονικών του στοιχείων και αυτό κατά τη συλλογή των στοιχείων επαφής, καθώς και σε κάθε μήνυμα, σε περίπτωση που ο χρήστης αρχικά δεν είχε διαφωνήσει σε αυτή τη χρήση. Με βάση το άρθρο 11 παρ. 4 του ν. 3471/2006, το μήνυμα πρέπει, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνει μια έγκυρη διεύθυνση στην οποία ο αποδέκτης του μηνύματος μπορεί να ζητεί τον τερματισμό της επικοινωνίας. Τέλος, με την παρ. 7 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι οι ανωτέρω ρυθμίσεις ισχύουν και για τους συνδρομητές που είναι νομικά πρόσωπα.

2. Στο άρθρο 4 περ. 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων - ΓΚΠΔ) ορίζεται ως συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων κάθε ένδειξη βουλήσεως, ελεύθερη, συγκεκριμένη, εν πλήρει επιγνώσει και αδιαμφισβήτητη, με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων εκδηλώνει ότι συμφωνεί, με δήλωση ή με σαφή θετική ενέργεια, να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από το άρθρο 7 παρ. 1 του ΓΚΠΔ όταν η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα. Σχετική είναι και η υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας, να είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωσή του με τις αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (αρχή της λογοδοσίας - άρθρο 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ). Στο πλαίσιο του ν. 3471/2006 η έννοια της συγκατάθεσης

προέρχεται από το ΓΚΠΔ (βλ. άρθρο 2 του νόμου αυτού), ενώ η εν λόγω έννοια εφαρμόζεται ανεξάρτητα από τη μορφή του προσώπου, όπως γίνεται σαφές από το άρθρο 2 παράγραφος στ) της οδηγίας 2002/58/ΕΚ όπου ορίζεται ως «*συγκατάθεση, του χρήστη ή του συνδρομητή, η συγκατάθεση του προσώπου που αφορούν τα δεδομένα, κατά την έννοια [του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679].*»²

3. Στις υποθέσεις των υπό εξέταση καταγγελιών, η αποστολή των μηνυμάτων μπορεί να είναι νόμιμη μόνο υπό τις προϋποθέσεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 11 του ν. 3471/2006. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, η καταγγελλόμενη εταιρεία δεν είναι σε θέση να αποδείξει ότι υπήρχε συγκατάθεση των παραληπτών, ούτε να αποδείξει προηγούμενη επαφή, η οποία να πληροί τα κριτήρια του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 3471/2006. Συγκεκριμένα, στην πρώτη περίπτωση με την ύπαρξη επαγγελματικής επαφής του καταγγέλλοντος και του νόμιμου εκπρόσωπου της εταιρείας μέσω επαγγελματικού μέσου κοινωνικής δικτύωσης δεν τεκμηριώνεται ότι ο καταγγέλλων παρείχε τα στοιχεία επικοινωνίας προς τον εκπρόσωπο του καταγγελλόμενου. Τα στοιχεία αυτά μπορεί να είναι διαθέσιμα εντός των μελών του δικτύου, αλλά μόνο για σκοπούς που σχετίζονται άμεσα με αυτό και όχι για σκοπούς προώθησης υπηρεσιών, για τους οποίους μάλιστα ο καταγγελλόμενος ούτε είχε ενημερωθεί ούτε είχε τη δυνατότητα έκφρασης αντίρρησης. Στη δεύτερη περίπτωση, είναι αδιάφορο το ότι η αποστολή έχει γίνει προς ηλεκτρονική διεύθυνση που αντιστοιχεί σε νομικό πρόσωπο, καθώς οι προϋποθέσεις για την αποστολή του μηνύματος είναι ίδιες και άρα θα έπρεπε να υπάρχει συγκατάθεση του νομικού προσώπου. Συνεπώς, στις δύο εξεταζόμενες περιπτώσεις καταγγελίας, προκύπτει παράβαση του άρθρου 11 του ν. 3471/2006.

4. Η Αρχή λαμβάνει επίσης υπόψη ότι για παρόμοιο ζήτημα έχει ήδη εκδώσει για την ίδια εταιρεία την απόφαση 95/2013 μετά από συνεξέταση οκτώ καταγγελιών. Συνεπώς προκύπτει ότι η καταγγελλόμενη εταιρεία ήταν ενήμερη για το εφαρμοζόμενο θεσμικό πλαίσιο, τουλάχιστον στο βαθμό που αυτό αφορά τα φυσικά πρόσωπα.

5. Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν.

² Σύμφωνα με το άρθρο 94 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ, όλες οι παραπομπές στην οδηγία 95/46 οι οποίες περιλαμβάνονται στην Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχουν αντικατασταθεί από παραπομπές στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679

3471/2006 συντρέχουν οι προϋποθέσεις επιβολής σε βάρος του υπευθύνου επεξεργασίας, με βάση αφενός το άρθρο 13 του ν. 3471/2006, σε συνδυασμό με το άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 και με το άρθρο του 84 ν. 4624/2019, και αφετέρου λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω στοιχεία, της διοικητικής κύρωσης, που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας, η οποία κρίνεται αποτελεσματική, αναλογική και αποτρεπτική.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή επιβάλλει, στην «GLOBAL GREECE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ» με διακριτικό τίτλο «Global Greece ΜΕΠΕ» το αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό διοικητικό χρηματικό πρόστιμο που αρμόζει στην συγκεκριμένη περίπτωση σύμφωνα με τις ειδικότερες περιστάσεις αυτής, ύψους τριών χιλιάδων ευρώ (3.000,00) ευρώ, για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβιάσεις του άρθρου 11 του ν. 3471/2006, με βάση τα άρθρα 21 του ν. 2472/1997 και 13 παρ. 1 και 4 του ν. 3471/2006.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου